

Toelichting op de Statutenwijziging Koninklijke Nederlandse Schaakbond (KNSB)

Bestemd voor: Ledenraad KNSB

Betreft: Besluitvorming Statuten Ledenraad d.d. 26 september 2026

Poststuk: 26-20391

Inleiding

Op 26 september 2026 stemt de Ledenraad over een algehele herziening en vaststelling van de statuten van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond (KNSB). Deze toelichting geeft achtergrondinformatie over de redenen voor deze wijziging en zet de belangrijkste verschillen tussen de statuten uit 2025 en de nieuwe conceptstatuten van 2026 overzichtelijk op een rij. De toelichting behandelt achtereenvolgens vier thema's:

1. Noodzaak vanuit NOC*NSF en de Dopingautoriteit
2. Maximale zittingstermijn ledenraadsleden (opnemen Bondsraad jaren)
3. Correcties van redactionele fouten en onjuistheden
4. Inhoudelijke en juridische vereenvoudigingen, inclusief vervallen quorum

1. Eis NOC*NSF / Dopingautoriteit: Zeggenschap dopingprocedures

Achtergrond

De voornaamste aanleiding voor deze statutenwijziging ligt in een dwingend verzoek van sportkoepel NOC*NSF, dat volgt uit richtlijnen van de internationale Dopingautoriteit. Het doel hiervan is te borgen dat sportbonden zelf **geen enkele zeggenschap** behouden over de procedures, handhaving en tuchtrechtspraak bij dopingzaken en dopingcontroles.

In de praktijk speelt doping in het schaken vrijwel geen rol. Als lid van NOCNSF is de KNSB echter verplicht de statuten en reglementen conform de voorwaarden van de sportkoepel in te richten. Hoewel er geen directe harde sanctie volgt als we deze wijziging niet doorvoeren, lopen we op termijn het serieuze risico dat onze subsidies vanuit NOCNSF op het spel komen te staan.

Belangrijkste tekstuele verschillen

In de oude statuten (2025) werd de dopingrechtspraak nog via het Instituut Sportrechtspraak (ISR) geregeld en behield het bestuur specifieke bevoegdheden om afspraken te maken:

Oude tekst (2025) – Artikel 10.A lid 7:

“Het bestuur is bevoegd ten laste van zijn leden in het kader van de bestrijding van doping in the sport verplichtingen aan te gaan met de Dopingautoriteit [...].”

Oude tekst (2025) – Artikel 19 lid 3a:

“Overtredingen van dopingbepalingen worden berecht door de tuchtcommissie en door de commissie van beroep van het Instituut Sportrechtspraak [...].”

In de nieuwe statuten (2026) is de Dopingautoriteit direct en autonoom verantwoordelijk gemaakt voor tuchtrecht en procedures rondom doping:

Nieuwe tekst (2026) – Alles verplaatst naar artikel 19:

“De Dopingautoriteit is belast met de uitvoering van de taken met betrekking tot doping zoals deze zijn vastgelegd in het door de Dopingautoriteit vastgestelde Dopingreglement en Tuchtreglement dopingzaken, waaronder maar niet beperkt tot de uitvoering van het tuchtrecht binnen de KNSB. De KNSB en zijn leden zijn gebonden aan besluiten en tuchtrechtelijke uitspraken van de Dopingautoriteit. [...]”

En:

“De van toepassing zijnde reglementen van de Dopingautoriteit zijn het Nationaal Dopingreglement, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende WADA-dopinglijst en bijlagen en het Tuchtreglement Dopingzaken.”

2. Zittingstermijn Ledenraadsleden: Meerekenen Bondsraadjaren

Achtergrond

Op expliciet verzoek van de Ledenraad is verduidelijkt hoe de maximale zittingstermijn van ledenraadsleden wordt berekend. Een lid van de Ledenraad mag maximaal 9 jaar zitting hebben (3 termijnen van 3 jaar). Nu is vastgelegd dat eventuele eerder gediende jaren in de voormalige **Bondsraad** meetellen voor dit maximum van 9 jaar.

Tekstuele vergelijking

In de statuten van 2025 werd de maximale termijn enkel genoemd voor ledenraadsleden:

Oude tekst (2025) – Artikel 13 lid 11:

“Een ledenraadslid is ten hoogste benoembaar tot een maximum van drie perioden van drie jaar.”

Hier is in de nieuwe statuten (2026) een specifiek overgangsartikel voor toegevoegd:

Nieuwe tekst (2026) – Artikel 28 (Overgangsbepaling):

“In afwijking van het bepaalde in artikel 13.10 en artikel 13.11 bedraagt de termijn van een ledenraadslid dat eveneens lid was van de voormalige bondsraad van de KNSB ten hoogste negen (9) jaren, derhalve met inbegrip van de termijn van het voormalige bondsraad lidmaatschap. Deze beperking geldt met terugwerkende kracht per veertien juni tweeduizend vijftientig.”

3. Correcties van inconsistenties en slordigheden

Bij de herziening zijn ook drie specifieke onjuistheden/fouten uit het verleden gecorrigeerd:

A. Foutieve rechtsvorm in inleidende tekst

In de inleiding van de tekst voorafgaand aan de oude statuten (2025) stond per abuis dat de KNSB een besloten vennootschap (BV) zou zijn. Dit is gecorrigeerd.

Oude tekst (2025) – Inleidende tekst (voor Artikel 1):

*“DOORLOPENDE TEKST VAN DE STATUTEN van de **besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid** Koninklijke Nederlandse Schaakbond, gevestigd te gemeente Utrecht...”*

Nieuwe tekst (2026) – Akte / Inleiding:

*“...ten deze handelend als schriftelijk gevolmachtigde van de **vereniging met volledige rechtsbevoegdheid** KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHAAKBOND...”*

B. Verwijdering van de 'Aanklager van de KNSB'

In de oude statuten werd in de eigen tuchtrechtprocedure verwezen naar een "aanklager van de KNSB". De KNSB heeft deze functie echter nooit gekend in de eigen tuchtrechtspraak; zaken lopen direct via het bestuur, de externe tuchtrechtspraak (ISR) of de Dopingautoriteit. De aanklager is daarom uit de eigen KNSB-organen geschrapt.

Oude tekst (2025) – Artikel 2 lid 2c:

*“Organen van de KNSB zijn: [...] c. **de aanklager**, het tuchtcollege in eerste aanleg en het tuchtcollege in hoger beroep van de KNSB.”*

Nieuwe tekst (2026) – Artikel 2 lid 2c:

“Organen van de KNSB zijn: [...] c. het tuchtcollege in eerste aanleg en het tuchtcollege in hoger beroep van de KNSB;”

C. Uniforme aanduiding: 'Leden' in plaats van 'Afgevaardigden'

In de statuten van 2025 werd bij de uitleg over verkiezing en stemming in de Ledenraad dooreen gesproken over "afgevaardigden" en "leden". Om verwarring te voorkomen is dit overal gestroomlijnd naar "ledenraadsleden" / "leden".

Oude tekst (2025) – Artikel 12 lid 4a:

*“Iedere regio vaardigt één **afgevaardigde** af naar de ledenraad. De **afgevaardigde** wordt door en uit de leden van de betrokken regio gekozen.”*

Nieuwe tekst (2026) – Artikel 12 lid 4a:

*“Iedere regio vaardigt één **lid** af naar de ledenraad. Het **lid** wordt door en uit de leden van de betrokken regio gekozen.”*

Dezelfde verbetering, met alleen leden in plaats van afgevaardigden, is ook doorgevoerd in artikel 12. Lid 4.b en in artikel 21.

4. Inhoudelijke en juridische verbeteringen

Tot slot zijn twee belangrijke modernisering/vereenvoudigingen doorgevoerd:

A. Mogelijkheid tot elektronisch vergaderen

Ter voorbereiding op de wetgeving rond digitaal vergaderen (Wet digitale algemene vergadering privaatrechtelijke rechtspersonen) is een statutaire basis gelegd om elektronische ledenraadsvergaderingen mogelijk te maken.

Oude tekst (2025):

Geen expliciete bepaling over volledig elektronische vergaderingen van de Ledenraad.

Nieuwe tekst (2026):

“Indien bij wet toegestaan en onder de voorwaarde dat de ledenraad voorafgaand goedkeuring heeft gegeven, kan een vergadering van de ledenraad volledig elektronisch worden gehouden.”

B. Vereenvoudiging van de besluitvorming bij statutenwijziging

In de statuten van 2025 gold voor een statutenwijziging een zware eis: minimaal 2/3 van de afgevaardigden moest aanwezig zijn (quorum) én er was een 3/4 meerderheid van de stemmen nodig. Als het quorum niet gehaald werd, moest er een tweede vergadering worden uitgeschreven.

Op advies van een externe jurist met veel ervaring bij sportbonden is dit vereenvoudigd en in lijn gebracht met het standaard Burgerlijk Wetboek (BW): besluiten tot

statutenwijziging worden genomen met een **tweedederde (2/3) meerderheid** van de geldig uitgebrachte stemmen, zonder dat er een apart aanwezigheidsquorum geldt.

Het voordeel is dat er voor besluitvorming geen nieuwe vergadering van de Ledenraad nodig is als het quorum niet aanwezig is. Het risico is dat een heel kleine groep leden besluiten kan nemen. Zowel deze ervaren jurist als de notaris van de schaakbond hebben in hun praktijk nog nooit meegemaakt dat dit tot problemen heeft geleid bij een sportbond of andere organisatie.

Oude tekst (2025) – Artikel 21 lid 1 & 2:

“Besluiten tot wijziging van deze statuten [...] kunnen slechts worden genomen door de ledenraad waarin **tenminste twee/derde (2/3e) van het aantal afgevaardigden vertegenwoordigd is** en met een meerderheid van **tenminste drie/vierde (3/4e) van de geldig uitgebrachte stemmen** [...]

Indien op de vergadering [...] niet tenminste twee/derde (2/3e) van het aantal afgevaardigden aanwezig is, wordt een tweede vergadering bijeengeroepen...”

Nieuwe tekst (2026) – Artikel 21 lid 1:

*“Besluiten: tot wijziging van deze statuten; [...] kunnen slechts worden genomen door de ledenraad door middel van een besluit met **ten minste twee derde van de geldig uitgebrachte stemmen.**”*

Samenvatting

Met deze herziening:

1. Voldoet de KNSB aan de verplichtingen van NOC*NSF en de Dopingautoriteit.
2. Wordt de zittingstermijn (max. 9 jaar incl. Bondsraad) transparant en geborgd.
3. Zijn historische slordigheden en onduidelijkheden rechtgezet.
4. Is de KNSB voorbereid op digitale vergaderingen en is de procedure voor statutenwijzigingen vereenvoudigd.